

Arvamuse avaldamine 2023. aasta sisserände piirarvu kehtestamise eelnõu ja jagunemise eelnõu kohta

Lugupeetud Lauri Läänemets!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Siseministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust Vabariigi Valitsuse korralduse „Välismaalaste seaduse alusel sisserände piirarvu alla arvatavate välismaalaste 2023. aasta sisserände piirarvu kehtestamine“ eelnõu ja siseministri määruse „2023. aasta sisserände piirarvu jagunemine elamisloa taotlemise põhjuse ja elamisloa andmise aluse järgi“ eelnõu kohta. Järgnevalt esitame oma seisukohad mõlema eelnõu kohta.

1. Sisserände piirarvu kehtestamine

Kaubanduskoda peab igati mõistlikuks kehtestada järgmise aasta sisserände piirarv välismaalaste seaduses sätestatud maksimummääras ehk 0,1 protsenti Eesti alalisest elanikkonnast. Arvestades tänast olukorda, kus paljudel ettevõtjatel on keeruline leida kohalike elanike hulgast sobivate oskuste, kogemuste ja teadmistega töötajaid, siis on hädavajalik kehtestada 2023. aasta sisserände piirarvuks seadusega lubatud maksimaalne piirarv.

Kaubanduskoja seisukoht:

Avaldame toetust Vabariigi Valitsuse korralduse eelnõule, mille kohaselt on 2023. aasta sisserände piirarv 1307 ehk seaduses lubatud maksimummäär.

2. Sisserände piirarvu jagunemine

Siseministri määruse eelnõu § 1 kohaselt jaguneb 2023. aastal sisserände piirarv tähtajalise elamisloa taotlemise põhjuse ja elamisloa andmise aluse järgi järgmiselt:

- 1) töötamiseks etendusasutustes loominguulise töötajana etendusasutuse seaduse tähenduses on tähtajalise elamisloa töötamiseks arvestuslik piirmäär _____;
- 2) erialaseks tegevuseks sportlase, treeneri, spordikohtuniku või sporditöötajana spordialaliidu kutsel on tähtajalise elamisloa töötamiseks arvestuslik piirmäär _____;
- 3) töötamiseks Välisministeeriumi poolt akrediteeritud ajakirjanikuna on tähtajalise elamisloa töötamiseks arvestuslik piirmäär _____;
- 4) välislepingu alusel on tähtajalise elamisloa arvestuslik piirmäär _____;
- 5) töötamiseks töötleva tööstuse valdkonnas on tähtajalise elamisloa arvestuslik piirmäär _____;

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОНСКАЯ ТОРГОВО - ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub ligi 3600 ettevõtet, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. KAUBANDUSKOJA LIIKMED ANNAVAD ÜLE 40 PROTSENDI EESTI ETTEVÕTETE KÄIBEST, LIGI 40 PROTSENDI PUHASKASUMIST JA TASUVAD ÜLE 40 PROTSENDI RIIKLIKEST MAKSUDEST. KAUBANDUSKODA ESINDAB JA KAITSEB KÕIGI ETTEVÕTJATE ÜHISHUVE NING ON MITTERIIKLIK JA APOLIITILINE ORGANISATSIOON.

- 6) töötamiseks ehituse valdkonnas on tähtajalise elamisloa arvestuslik piirmäär _____;
- 7) töötamiseks veonduse ja laonduse valdkonnas on tähtajalise elamisloa arvestuslik piirmäär _____;
- 8) ettevõtluseks on tähtajalise elamisloa arvestuslik piirmäär _____.

Kaubanduskoda on jätkuvalt seisukohal, et sisserände piirarvu jagunemine elamisloa taotlemise põhjuse ja elamisloa andmise aluse järgi ei ole mõistlik ja vajalik mitmel põhjusel:

- 1) Välismaalaste nõudlus ning Eesti ettevõtjate vajadus sisserände piirarvu alla minevate elamislubade osas on oluliselt suurem kui sisserände piirarv. See tähendab, et sisserände piirarvu jaotamisega ei ole võimalik lahendada tegelikku probleemi, vaid sellega kaasneb täiendav kunstlik piirang.
- 2) Meie hinnangul on sisserände piirarvu jagunemise eelnõu näol tegemist ülereguleerimisega, mis suurendab nii Siseministeeriumi kui ka Politsei- ja Piirivalveameti töökoormust, kuid sellega ei kaasne lisandväärtuse kasvu. Kui seda eelnõud ei oleks, siis ei kuluks Siseministeeriumi ametnikel ega teistel ministeeriumitel ja huvigruppidel aega selle eelnõu koostamiseks ja kooskõlastamiseks. Lisaks ei peaks PPA hiljem kontrollima ja pidama arvestus iga arvestusliku piirmäära osas, vaid kehtiks üks piirmäär ehk üldine sisserände piirarv.
- 3) Lisaks on eelnevate aastate praktika näidanud, et sisserände piirarvu jagunemise tõttu on riik jäänud ilma täiendavast maksutulust. Näiteks 2022. aasta 1. septembri seisuga oli arvestuslike piirmäärade tõttu kasutamata 58 elamisluba. Kui kogu sisserände piirarv oleks olnud vabalt jaotamiseks, siis oleks suure tõenäosusega need elamisload leidnud kasutamist juba 2022. aasta alguses ning riigile oleks täiendavalt laekunud ca 600 00 eurot tööjõumaksudest. Arvutuse tegemisel on võetud eelduseks, et ühe välismaalase töötasu on võrdne 1,5-kordse Eesti keskmise töötasuga.

Eeltoodud põhjustel teeme ettepaneku jätta kogu 2023. aasta sisserände piirarv vabalt jaotamiseks ning loobuda siseministri määruse kehtestamisest. Lisaks palume Siseministeeriumil analüüsida, kas sisserände piirarvu jagunemine on vajalik ja täidab oma eesmärgi. Selleks soovime võrrelda näiteks 2019. aasta ja 2022. aasta sisserände piirarvu täitumist valdkondade lõikes. Võrdlus peaks eelkõige näitama, kas 2022. aastal sisserände piirarvu alt välja antud elamisload ühtivad paremini Eesti majanduse arengu ja ühiskonna vajadustega ning loovad suuremat lisandväärtust kui 2019. aastal välja antud elamisload.

Kui Siseministeerium peab ikkagi vajalikuks teatud osa 2023. aasta sisserände piirarvust broneerida teatud valdkondadele, siis Kaubanduskoja hinnangul ei tohi arvestuslikud piirmäärad olla suuremad kui 2022. aastal. Teatud valdkondades tuleks arvestuslikke piirmäärasid ka vähendada. Eelkõige tuleks vähendada nende valdkondade piirmäärasid, mis ei ole täitunud eelnevatel aastatel. Näiteks loomingulistele töötajatele ja välislepingu alusel antavate elamislubade arvestuslik piirmäär ei ole täitunud viimase kolme aasta jooksul ning seega on mõistlik vähendada nende arvestuslikku piirmäära võrreldes 2022. aasta piirmääraga.

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Kaubanduskoja seisukohad:

- 1) Teeme ettepaneku jätta kogu järgmise aasta sisserände piirarv vabalt jaotamiseks.**
- 2) Palume Siseministeriumil hinnata, kas sisserände piirarvu jagunemine on vajalik ja täidab oma eesmärgi. Selleks soovime võrrelda 2019. aasta ja 2022. aasta sisserände piirarvu täitumist valdkondade lõikes. Võrdlus peaks eelkõige esile tooma, kas 2022. aastal sisserände piirarvu alt välja antud elamisload ühtivad paremini Eesti majanduse arengu ja ühiskonna vajadustega ning loovad suuremat lisandväärtust kui 2019. aastal välja antud elamisload.**
- 3) Kui Siseministerium peab jätkuvalt vajalikuks sisserände piirarvu jagunemist ja sellega kaasnevale lisandväärtusele viitab ka eelnevas punktis viidatud analüüs, siis palume kehtestada 2023. aasta arvestuslikud piirmäärad 2022. aasta tasemel. Erandina tuleks vähendada loominguliste töötajate ja välislepingu alusel välja antud tähtajaliste elamislubade arvestuslikke piirmäärasid, sest need ei ole täitunud viimased kolm aastat.**

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja kommentaare ja ettepanekuid arvesse võtta. Oleme valmis kohtuma ja oma ettepanekuid lähemalt selgitama.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070